

Innst. S. nr. 207

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 20 (2007-2008)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentari- kerkomiteene og Den felles EØS-parlamentari- kerkomiteen for 2007

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for valgperioden 2005-2009 er følgende:

<i>Medlemmer</i>	<i>Varamedlemmer</i>
Svein Roald Hansen (A), leder	Steinar Gullvåg (A)
Laila Dåvøy (KrF), nestleder	Tove Karoline Knutsen (A)
Marianne Aasen Agdestein (A)	Morten Høglund (FrP)
Gjermund Hagesæter (FrP)	Lodve Solholm (FrP)
Børge Brende (H)	Ola Borten Moe (Sp)
Lena Jensen (SV) ¹	Lars Sponheim (V)

¹ Dokument nr. 20 (2007-2008) ble avgitt 8. februar 2008. Den 28 februar 2008 ble Øystein Djupedal valgt som medlem av delegasjonen istedenfor Lena Jensen.

Etter at Børge Brende ble innvilget permisjon, ble stortingsrepresentant Bent Høie (H) valgt i hans sted som medlem av delegasjonen fra januar 2008.

Det er formelt snakk om tre parlamentarikerkomiteer i denne sammenheng. For det første en Committee of Members of Parliament of the EFTA Countries, forkortet EFTA CMP, som består av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de i dag fire EFTA-statene Norge, Island, Liechtenstein og Sveits. Denne

komiteen ble formelt opprettet i 1977, men har røtter tilbake til 1963.

Ved ikrafttreden av EØS-samarbeidet 1. januar 1994 opprettet man samme måned en Committee of Members of Parliament of the EFTA States, forkortet EFTA MPS, som utgjøres av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de tre EFTA-statene i EØS Norge, Island og Liechtenstein. Her har sveitsiske representanter observatørstatus.

Disse to komiteene møtes sammen. Det gjøres i praksis ikke et skille mellom CMP og MPS hva angår de sveitsiske delegatenes status.

Parlamentarikersamarbeidet i EFTA er hjemlet i Anneks S til EFTA-konvensjonen av 1960, revidert i 2001.

For det tredje er det en egen EØS-parlamentarikerkomité hjemlet i EØS-avtalen. Delegasjonene til denne komiteen fra de tre EFTA-statene i EØS møtes sammen med representanter for Europaparlamentet som har en delegasjon for EØS-samarbeidet. Det har for øvrig vært regelmessige møter mellom EFTA-parlamentarikerne og representanter for Europaparlamentet siden 1981.

Denne EØS-parlamentarikerkomiteen kommer i tillegg til det allerede etablerte, bilaterale samarbeidet mellom Stortinget og Europaparlamentet. Fra 2004 er det én delegasjon fra Europaparlamentets side oppnevnt til begge fora.

Gjennom oppfølgingen av St.meld. nr. 23 (2005-2006) Om gjennomføring av europapolitikken, jf. Innst. S. nr. 115 (2006-2007), har Stortinget lagt fornyet vekt på behandling av europaspørsmål. Målet er utdypet innsikt og tidlig involvering fra Stortingets side. Dertil kommer utenriksministeren fra og med 2007 halvårlig til Stortinget med en egen redegjørelse for EU/EØS-politiske spørsmål, etterfulgt av debatt.

Årsrapporten fra EFTA/EØS-delegasjonen for 2006 er gjengitt som Dokument nr. 19 (2006-2007), jf. Innst. S. nr. 177 (2006-2007).

EFTA-parlamentarikerkomiteene

EFTA-parlamentarikerkomiteenes oppgave er å drøfte EFTA-samarbeidets og EØS-avtalens utvikling og europapolitiske emner og virke som et konsultativt organ overfor EFTAs råd (ministrene). Man drøfter også den politiske utviklingen i de fire EFTA-statene. I forbindelse med de to EFTA-ministtermøtene i året avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og regjeringsmedlemmer fra EFTA-statene. Det avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og EFTAs konsultative komité for arbeidslivets parter.

De to EFTA-komiteene CMP og MPS hadde i 2007 møte i Brussel 9. mars, i Vaduz (Liechtenstein) 26.-28. juni, i Brussel 8.-9. oktober og i Genève 3. desember. Møtene i juni og desember ble avholdt i tilknytning til EFTA-ministtermøter, og det var da fellesmøte med ministrene. Nærings- og handelsministeren representerer norsk regjeringsside. Komiteene møtte dessuten EFTAs konsultative komité til felles drøftelse under juni-møtet.

I EFTA-parlamentarikerkomiteenes møter i 2007 ble følgende særskilte emner drøftet med ulike resurspersoner som inviterte gjester:

1. mars-møtet:

- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser
- Status i EØS-samarbeidet
- Russlands og Ukrainas forhold til EFTA og EU
- Utviklingen i EUs energipolitikk
- Indias forbindelser med EFTA og EU.

2. juni-møtet:

- Status i EØS-samarbeidet
- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser (med ministrene)
- Status i EØS-samarbeidet (med ministrene)
- Globalisering og migrasjon (med konsultativ komité).

3. oktober-møtet:

- EUs reformtraktat. Status og fremdrift
- Status i EØS-samarbeidet
- Fri bevegelighet av arbeidskraft
- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser.

Møte mellom EFTA-parlamentarikerne og medlemmer av Europaparlamentets komité for internasjonal handel.

4. desember-møtet:

- Status i EØS-samarbeidet
- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser.

I tillegg møttes komiteenes formannskap, omtalt som byrået, i forkant av hvert møte i EFTA-parlamentarikerkomiteene for å forberede det forestående møtet. Fra norsk side deltar delegasjonsleder Hansen og nestleder Dåvøy, foruten delegasjonens faste sekretær. I byråmøtet i desember ble særskilt drøftet EFTAs overvåkingsorgans budsjett for 2008. Det er besluttet at antallet byråmøter i løpet av året skal reduseres fra fire til to.

Som fremgår over, ga de fire møtene i løpet av året anledningen til jevnlig drøftelse av aktuelle EØS-spørsmål. I 2007 var på nytt EFTAs tredjelandsforbindelser en hovedsak og er et kjernepunkt for EFTA-samarbeidet i firelandskretsen. Dessuten drøfter komiteene fremtidige arbeidsplaner og emner som bør tas opp, og det gis kortfattet redegjørelse for den politiske utviklingen i EFTA-statene.

20 frihandelsavtaler er ved årsskiftet inngått. Avtalen med Egypt trådte i kraft 1. august 2007, med landene i tollunionen i det sørlige Afrika (SACU) var ratifikasjonsprosessene i sin sluttrunde, avtalen med Canada stod foran undertegning etter mange års forhandlinger. Forhandlinger syntes nær sin avslutning med Samarbeidsrådet i Den persiske gulf (GCC). Forhandlinger med Thailand var suspendert pga. den politiske utviklingen i landet. Forhandlinger med Colombia og Peru var underveis, og forhandlinger med Algerie var innledet som parallell til EUs frihandelsforhandlinger med landet. Forhandlinger med India ville innledes i 2008. Med Russland og Ukraina, begge interessante markeder, ville en avvente disse landenes WTO-medlemskap. Med Indonesia avventer en indonesisk side. Island hadde innledet forhandlinger med Kina, Sveits med Japan. Hvorvidt enkeltstater i EFTA skal forhandle med land bilateralt, er emne for diskusjon.

Delegasjonen peker særlig på betydningen av fellesmøtet med europaparlamentarikere på et sentralt område i oktober-møtet, som vist til over, og drøftelsene i desember om betydningen av EFTAs tredjelandsavtaler og dokumentet som lå til grunn med vurderinger. Disse viser at tredjelandsavtalenes økonomiske konsekvenser ikke er entydige. Likevel kan det være negative følger av fravær av frihandelsavtaler når konkurrerende handelsblokker (EU) har slike.

I tillegg til de faste møtene besøker EFTA-parlamentarikerne med jevne mellomrom land av relevans i frihandelssammenheng. Fra norsk side deltar i regelen delegasjonens leder og nestleder. I 2007 besøkte man således Canada, og besøk i India er planlagt til april 2008.

EFTA CMP, der altså Sveits har fullt medlemskap, har på rotasjonsbasis sveitsisk leder eller nestleder. Når dette er tilfellet, opererer de to komiteene CMP og MPS med ulikt formannskap.

EFTA-komiteene ble i 2007 ledet av Guðlaugur Thór Thórðarson, Island (Selvstendighetspartiet), inntil han gikk inn i den islandske regjeringen, deretter av Katrín Júlíusdóttir, Island (sosialdemokrat). Svein Roald Hansen var nestleder.

For 2008 ble Hansen valgt til leder for begge komiteene. Eugen David, Sveits, ble valgt til nestleder i CMP, mens Renate Wohlwend, Liechtenstein, vil fungere som nestleder i MPS.

EØS-parlamentarikerkomiteen

EØS-parlamentarikerkomiteen "skal ved dialog og debatt bidra til en bedre forståelse mellom Fellesskapet og EFTA-statene på de områder som omfattes av denne avtale", heter det i EØS-avtalens artikkel 95. Denne komiteen "kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner". Den skal "særlig behandle EØS-komiteens årsberetning [-] om hvordan avtalen virker og utvikler seg". I hvert møte drøftes således EØS-avtalens utvikling og oppfølging av resolusjoner vedtatt på det foregående EØS-parlamentarikermøtet.

Komiteen har et likt antall medlemmer fra EFTA-siden i EØS og fra Europaparlamentet, for tiden 12 på hver side, hvorav seks fra Norge, som fremgår over. I regelen deltar også en representant for EØS-rådets formannskap som går på omgang mellom EFTA-siden i EØS og EU, for EØS-komiteen og for EFTAs overvåkingsorgan ESA. Sveitsiske parlamentarikere har observatørstatus.

EØS-parlamentarikerkomiteen møttes i 2007 i Vaduz 26.-27. juni og i Strasbourg 13.-15. november.

I parlamentarikerkomiteen ble følgende særskilte temaer drøftet i 2007, under. I tilknytning til rapportene utformes resolusjoner som det voteres over. Det kan i tillegg fremmes andre resolusjoner eller diskusjonspapirer.

1. juni-møtet:

Utarbeides i hovedsak av en representant for EFTA-siden i EØS og en for Europaparlamentet:

- EØS-komiteens årsrapport om EØS-avtalens virke i 2006 (Bjarni Benediktsson, Island (Selvstendighetspartiet), Diana Wallis, Europaparlamentet/Storbritannia (liberaldemokrat))
- EUs maritime politikk. Konsekvenser for EØS (Børge Brende, Alyn Smith, Europaparlamentet/Storbritannia (grønn))

- S.k. myk lovgivning (delegert lovgivningsmyndighet) og åpenhet knyttet til EØS (arbeidsdokument ved Jens-Peter Bonde, Europaparlamentet/Danmark (uavh.)).

2. november-møtet:

- S.k. åpen metode for samordning av regelverksutvikling (målstyring, ikke gjennom konkret regelverk) og EØS (Henrik Caduff, Liechtenstein, Jens-Peter Bonde)
- Energi og klimaendringer. Konsekvenser for EØS (Svein Roald Hansen, Paul Rübig, Europaparlamentet/Østerrike (konservativ))
- Perspektiver for EØS-samarbeidet (arbeidsdokument ved Katrín Júlíusdóttir og Diana Wallis).

Møte med europakommissær Joe Borg, ansvarlig for EUs fiskeri- og maritime politikk.

Dessuten drøftes utviklingen i EØS-samarbeidet som sådan og oppfølgingen av tidligere resolusjoner.

Av fjorårets resolusjoner skal særlig fremheves rapporten i november om EØS-avtalens utfordringer. Denne drøfter konsekvenser for EØS-samarbeidet av endringer i EUs konstitusjonelle rammeverk siden EØS-avtalen var ferdigforhandlet i 1992, og følger av reformtraktatens innføring i EU, integrering av Schengen-regelverket i EUs allmenne traktatverk og andre utviklingstrekk, som den omfattende utviklingen som er skjedd i EU-landenes samarbeid.

Resolusjonene blir oversendt EØS-rådets formann, EU-rådets formann, EØS-komiteen, EFTA-landenes parlamentspresident, Europaparlamentets president, utenrikskomité og relevante fagkomité og EFTAs overvåkingsorgans president.

I 2007 ble EØS-parlamentarikerkomiteen ledet av Katrín Júlíusdóttir med Diana Wallis som nestleder. Bilyana Ilieva Raeva, Europaparlamentet/Bulgaria (liberal), ble valgt til leder for 2008, med Svein Roald Hansen som nestleder.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Bjørlo Lysbakken, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelson, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, er opptatt av at den parlamentariske dimensjon av Norges politiske samarbeid i Europa er ster-

kest mulig. Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen er viktig i dette arbeidet og bidrar til kontinuerlig dialog med politikere i de øvrige EFTA-land og i EU om viktige europapolitiske spørsmål.

Komiteen mener delegasjonens arbeid gir en god mulighet til å få informasjon på et tidlig stadium, samt fremføre norske posisjoner og ikke minst sørge for politisk oppmerksomhet om EØS-avtalen.

Komiteen er tilfreds med at det nå er undertegnet en frihandelsavtale mellom EFTA-landene og Canada. Komiteen registrerer at en delegasjon med representanter for EFTA-parlamentarikerkomiteene besøkte Canada i denne forbindelse.

Komiteen mener de drøftelser som skjer om EØS-avtalen, er viktige, og vil fremheve arbeidet med rapporten om EØS-avtalens utfordringer. Komiteen mener dette tema fortjener bred opp-

merksomhet. EU er i stadig endring, og det er viktig at EFTA/EØS-statenes forhold til EU ivaretas slik EØS-avtalen forutsetter. I dette arbeid mener komiteen at Stortingets delegasjon til Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen spiller en viktig rolle.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og til det som står foran, og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 20 (2007-2008) - om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2007 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 23. april 2008

Olav Akselsen

leder

Morten Høglund

ordfører